

Spis treści

ROZDZIAŁ 1. Zagadnienia wstępne	15
1.1. Transplanty prawne	15
1.2. Przedmiot pracy	18
1.3. Płaszczyzna analizy modelu empirycznego konsorcjum kredytowego	20
1.4. Zagadnienia metodologiczne	22
ROZDZIAŁ 2. Wiadomości ogólne o konsorcjum kredytowym	26
2.1. Rys historyczny	26
2.1.1. Początki konsorcjum	26
2.1.2. Powstanie międzynarodowego rynku finansowego	27
2.1.3. Rynek kredytów konsorcjalnych	29
2.1.4. Standaryzacja przedmiotu obrotu oraz dokumentacji na rynku kredytów konsorcjalnych	30
2.1.5. Rola organizacji zrzeszających uczestników rynku kredytów konsorcjalnych	33
2.1.6. Rynek kredytów konsorcjalnych w Polsce	36
2.2. Cechy konsorcjum kredytowego	38
2.2.1. Charakterystyczne elementy kredytowania konsorcjalnego	38
2.2.2. Charakterystyczne elementy empirycznego modelu konsorcjum kredytowego	46
2.3. Konsorcjum a inne formy współpracy kredytodawców	50
2.3.1. Formy bliskiej kooperacji kredytodawców	50
2.3.2. Współfinansowanie	51
2.3.3. Inne formy współpracy kredytodawców	54
2.4. Przyczyny udzielania kredytów w formie konsorcjalnej	56
2.4.1. Ograniczenie ryzyka	56
2.4.2. Zgromadzenie kapitału	60

2.4.3.	Zmniejszenie kosztów transakcyjnych	61
2.4.4.	Inne przyczyny	63
2.5.	Ryzyka związane z kredytowaniem konsorcjalnym	65
2.5.1.	Ryzyka po stronie banków	65
2.5.2.	Ryzyka po stronie kredytobiorcy	66
2.5.3.	Uwzględnienie czynników ryzyka w strukturze transakcji ..	67
2.6.	Rodzaje konsorcjów	68
2.6.1.	Kryteria opisu poszczególnych typów konsorcjum	68
2.6.2.	Empiryczny model konsorcjum kredytowego na tle innych typów konsorcjów	69
2.6.3.	Konsorcjum pierwotne i konsorcjum wtórne	71
2.7.	Regulacja normatywna konsorcjum kredytowego w prawie polskim	75
2.7.1.	Regulacja art. 73 Prawa bankowego	75
2.7.2.	Cel uczestników konsorcjum (art. 73 ust. 1 Prawa bankowego)	76
2.7.3.	Sens normatywny art. 73 ust. 2 Prawa bankowego	81
2.7.4.	Zasada samodzielnego zaangażowania (art. 73 ust. 3 Prawa bankowego)	84
2.7.5.	Konstrukcja prawna art. 73 Prawa bankowego	88
2.7.6.	Art. 4 ust. 1 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów	95
2.8.	Charakter prawny wzorców umowy konsorcjum kredytowego	96
2.8.1.	Wzorce LMA, LSTA i APLMA	96
2.8.2.	Konsekwencje prawne wykorzystania wzorca umowy konsorcjum kredytowego	97
2.8.3.	Wykładnia wzorca umowy konsorcjum kredytowego	98

ROZDZIAŁ 3. Zawiązanie konsorcjum kredytowego na rynku pierwotnym

3.1.	Proces syndykacji kredytu	101
3.1.1.	Wstępny etap syndykacji	101
3.1.2.	Zasadniczy etap syndykacji	103
3.1.3.	Syndykacja w polskiej praktyce bankowej	108
3.2.	Zlecenie zorganizowania konsorcjum	108
3.2.1.	Rodzaje zlecenia	108
3.2.2.	Zlecenie grzecznościowe	110
3.2.3.	Zlecenie prawne wiążące	112

3.2.4.	Umowa o pośrednictwo	114
3.2.5.	Charakter prawny zlecenia gwarantowanego	115
3.2.6.	Konflikt interesów w procesie syndykacji	118
3.2.7.	Skutki prawne konfliktu interesów	123
3.2.8.	Przykład liczbowy kosztów związanych z konfliktem interesów	131
3.3.	Charakter prawny <i>term sheet</i>	134
3.4.	Memorandum informacyjne	139
3.4.1.	Przygotowanie memorandum informacyjnego	139
3.4.2.	Relacje prawne między aranżerem a potencjalnymi uczestnikami konsorcjum	140
3.4.3.	Rola organizatora konsorcjum w związku z memorandum informacyjnym	143
3.5.	Odpowiedzialność organizatora konsorcjum wobec kredytodawców	148
3.5.1.	Przegląd orzecznictwa anglosaskiego	150
3.5.2.	Odpowiedzialność organizatora konsorcjum wobec kredytodawców według prawa polskiego	157
3.5.2.1.	Rodzaje odpowiedzialności odszkodowawczej organizatora konsorcjum	157
3.5.2.2.	Przesłanka bezprawności	159
3.5.2.3.	Zasady współżycia społecznego jako źródło obowiązku działania	161
3.5.2.4.	Naruszenie przez aranżera przepisów prawa	167
3.5.2.5.	Wina jako przesłanka odpowiedzialności organizatora konsorcjum	168
3.5.2.6.	Szkoda jako przesłanka odpowiedzialności organizatora konsorcjum	169
3.5.2.7.	Związek przyczynowy jako przesłanka odpowiedzialności aranżera	170
3.5.2.8.	Podstawy normatywne odpowiedzialności organizatora konsorcjum	172
3.5.3.	Klauzule wyłączenia odpowiedzialności organizatora konsorcjum	173
3.5.4.	Odpowiedzialność organizatora konsorcjum za prawidłowość dokumentacji kredytowej	176
3.6.	Tajemnica bankowa w procesie syndykacji kredytu	179
3.7.	Publiczne przeprowadzenie syndykacji kredytu	184

ROZDZIAŁ 4. Zawiązanie konsorcjum kredytowego na rynku wtórnym	186
4.1. Transakcje partycypacyjne	186
4.1.1. Rodzaje transakcji partycypacyjnych	186
4.1.2. Standaryzacja procedur dotyczących transakcji i rozliczeń na kredytowym rynku wtórnym	189
4.1.3. Bariery prawne rozwoju kredytowego rynku wtórnego w Polsce	190
4.1.4. Odpowiedzialność pierwotnego kredytodawcy – wzmianka ...	195
4.2. Partycypacja bezpośrednia	196
4.2.1. Sytuacja prawna przystępującego banku	196
4.2.2. Przeniesienie zabezpieczeń	198
4.2.3. Przepisy podatkowe	203
4.2.4. Przelew wierzytelności kredytowej	205
4.2.5. Nowacja połączona ze zmianą kredytodawcy	208
4.3. Konsorcjum wtórne	215
4.3.1. Skutki zawarcia transakcji partycypacji bezpośredniej dla relacji konsorcjalnej	215
4.3.2. Obowiązki zbywcy udziału w kredycie względem konsorcjantów	217
4.3.3. Przelew praw z tytułu umowy konsorcjalnej	220
4.3.4. Zakres praw nabywanych przez przystępujący bank w relacji konsorcjalnej	223
4.3.5. Sposób dokonania zmiany strony stosunku konsorcjum ...	225
4.3.6. Konstrukcja prawna konsorcjum wtórnego	227
4.4. Partycypacja pośrednia	227
4.4.1. Charakterystyczne cechy partycypacji pośredniej	227
4.4.2. Umowa o przejęcie ryzyka	229
4.4.3. Umowa o refinansowanie (subpartycypacja)	232
ROZDZIAŁ 5. Charakterystyka umowy konsorcjum kredytowego ...	237
5.1. Umowy o współpracę gospodarczą	237
5.2. Związki pomiędzy umową kredytu a umową konsorcjum kredytowego	241
5.2.1. Związek umów	241
5.2.2. Wpływ zawarcia umowy kredytu na stosunek konsorcjum kredytowego	244
5.2.3. Wpływ wygaśnięcia relacji kredytowej na stosunek konsorcjum kredytowego	245

5.2.4.	Wpływ umowy konsorcjum na relację kredytową	247
5.2.5.	Inne związki	249
5.2.6.	Umowa kredytu i umowa konsorcjum kredytowego jako związek umów	251
5.2.7.	Roszczenia kredytobiorcy na podstawie umowy konsorcjum kredytowego	253
5.2.8.	Związki między kilkoma umowami kredytu	254
5.2.9.	Konsekwencje zawarcia umów w jednym dokumencie	255
5.3.	Czy konsorcjum kredytowe jest spółką?	257
5.3.1.	Rys komparystyczny	257
5.3.2.	Konsekwencje kwalifikacji konsorcjum kredytowego jako spółki według Kodeksu cywilnego	264
5.3.2.1.	Kwalifikacja konsorcjum w doktrynie polskiej	264
5.3.2.2.	Wstępna ocena kwalifikacji konsorcjum kredytowego jako spółki	266
5.3.2.3.	Odpowiedzialność solidarna wspólników	267
5.3.2.4.	Konsekwencje związane z powstaniem majątku wspólnego	272
5.3.2.5.	Pozostałe konsekwencje	279
5.3.3.	Konsorcjum kredytowe jako spółka wewnętrzna	283
5.3.3.1.	Kryteria podziału na spółki zewnętrzne i wewnętrzne	283
5.3.3.2.	Uzasadnienie podziału na spółki zewnętrzne i wewnętrzne	285
5.3.3.3.	Zasadność kwalifikacji konsorcjum kredytowego jako spółki wewnętrznej	288
5.3.4.	Ocena kwalifikacji konsorcjum kredytowego jako spółki ...	289
5.3.4.1.	Funkcja majątku wspólnego w kooperacji gospodarczej	289
5.3.4.2.	Czy spółka jest jedyną formą kooperacji gospodarczej w polskim prawie cywilnym?	292
5.3.4.3.	Czy art. 860 § 1 k.c. wyznacza wszystkie elementy przedmiotowo istotne spółki?	293
5.3.4.4.	Przepisy pozakodeksowe dotyczące spółki	298
5.3.4.5.	Cel gospodarczy wspólników	301
5.3.4.6.	Spółka jako wspólnota zysków	306
5.3.4.7.	Czy konstrukcja majątku łącznego wspólników stanowi konstytutywny element spółki?	315

5.3.4.8.	Elementy konstrukcyjne spółki	319
5.3.4.9.	Charakter prawny umowy konsorcjum kredytowego	322
5.4.	Umowa konsorcjum kredytowego jako umowa nienazwana	323
5.4.1.	Kryteria wyróżniania umów nazwanych	324
5.4.2.	Kwalifikacja umowy konsorcjum kredytowego	326
5.4.3.	Umowa konsorcjum kredytowego jako typ empiryczny	329
5.4.4.	Analogiczne stosowanie przepisów o spółce	330
5.5.	Cechy umowy konsorcjum kredytowego	333
5.5.1.	Umowa wielostronna	334
5.5.2.	Czynność konsensualna	335
5.5.3.	Czynność wielostronnie zobowiązująca	335
5.5.4.	Czynność przysparzająca	337
5.5.5.	Czynność kauzalna	337
5.5.6.	Czynność odpłatna	339
5.5.7.	Inne cechy	340
 ROZDZIAŁ 6. Prawa i obowiązki stron umowy konsorcjum		
	kredytowego	342
6.1.	Obowiązek współdziałania	342
6.1.1.	Współdziałanie konsorcjantów	342
6.1.2.	Cel uczestników konsorcjum	344
6.1.3.	Zakres obowiązku współdziałania	347
6.1.4.	Obowiązek zawarcia umowy kredytu	349
6.1.5.	Obowiązek udostępnienia środków pieniężnych	351
6.2.	Obowiązek lojalności	353
6.2.1.	Cechy obowiązku lojalności	353
6.2.2.	Elementy obowiązku lojalności	357
6.2.3.	Konsekwencje naruszenia obowiązku lojalności	363
6.3.	Zasada samodzielnego zaangażowania	363
6.4.	Zasady „demokracji konsorcjalnej”	367
6.4.1.	Uchwały w konsorcjum kredytowym	368
6.4.2.	Wewnętrzny i zewnętrzny skutek uchwał	371
6.4.2.1.	Charakter prawny uchwał konsorcjantów	371
6.4.2.2.	Zróznicowane skutki uchwał konsorcjantów	371
6.4.2.3.	Brak roszczeń kredytobiorcy w razie niewykonania uchwały	377
6.4.2.4.	Porównanie z uchwałami wspólników spółki cywilnej	378

6.4.2.5.	Konsekwencje niewykonania uchwały	379
6.4.3.	Przedmiot uchwał w konsorcjum kredytowym	381
6.4.3.1.	Przedmiot uchwał na płaszczyźnie stosunku konsorcjum	381
6.4.3.2.	Przedmiot uchwał na płaszczyźnie stosunku kredytowego	382
6.4.3.3.	Uchwały z instrukcjami dla agenta	384
6.4.4.	Zasady podejmowania uchwał przez uczestników konsorcjum	385
6.4.4.1.	Tryb podejmowania uchwał	385
6.4.4.2.	Zasada jednomyślności	387
6.4.4.3.	Kwestie wymagające jednomyślności odnośnie do relacji konsorcjalnej	390
6.4.4.4.	Kwestie wymagające jednomyślności odnośnie do relacji kredytowej	393
6.4.5.	Wadliwość uchwały	396
6.4.5.1.	Ogólne podstawy oceny wadliwości uchwały	396
6.4.5.2.	Kryteria oceny wadliwości uchwały	398
6.4.5.3.	Sprawa Redwood	401
6.4.5.4.	Inne podstawy prawne wadliwości uchwały	403
6.4.5.5.	Odmowa podjęcia uchwały	404
6.4.5.6.	Wpływ wadliwości uchwały na upoważnienie agenta	405
6.4.6.	Naruszenie zasad podejmowania decyzji	405
6.5.	Wygaśnięcie stosunku konsorcjum kredytowego	407
6.5.1.	Ogólne przyczyny wygaśnięcia stosunku konsorcjalnego ...	407
6.5.2.	Konsekwencje kwalifikacji umowy konsorcjum jako umowy zawartej na czas oznaczony	408
6.5.3.	Konsekwencje kwalifikacji umowy konsorcjum jako umowy zawartej na czas nieoznaczony	412
6.5.4.	Dokonanie wypowiedzenia	415
6.5.5.	Upadłość uczestnika konsorcjum	416
ROZDZIAŁ 7. Pozycja prawna agenta w konsorcjum kredytowym ...		417
7.1.	Stanowisko agenta wobec konsorcjantów oraz kredytobiorcy	417
7.1.1.	Pojęcie agenta	417
7.1.2.	Przyczyny powoływania agenta	419
7.1.3.	Powiązania prawne między agentem a uczestnikami konsorcjum	421

7.1.4.	Czynności agenta	423
7.1.5.	Agent a pośrednik	425
7.1.6.	Czynności agenta na rzecz kredytobiorcy	427
7.1.7.	Odpłatność usług agenta	427
7.1.8.	Agent jako jeden z kredytodawców	429
7.1.9.	Odpowiedzialność agenta – wzmianka	429
7.1.10.	Agent a powiernik	431
7.2.	Obowiązki agenta – zagadnienia ogólne	432
7.2.1.	Czynniki kształtujące obowiązki agenta	432
7.2.2.	Zakres swobody decyzji agenta	434
7.2.3.	Instrukcje kredytodawców	436
7.2.4.	Obowiązek lojalności ciążyący na agencji	439
7.2.5.	Stosowanie przepisów o zleceniu	446
7.3.	Obowiązki agenta – przegląd	449
7.3.1.	Uwagi ogólne	449
7.3.2.	Pośrednictwo w płatnościach	450
7.3.3.	Badanie warunków wypłaty kredytu	452
7.3.4.	Pośrednictwo komunikacyjne	456
7.3.5.	Dokonywanie obliczeń	459
7.3.6.	Monitorowanie kredytu	461
7.3.7.	Inne obowiązki	464
7.4.	Klauzula <i>clawback</i>	465
7.5.	Umocowanie agenta	468
7.5.1.	Agent jako pełnomocnik	468
7.5.2.	Udzielenie agentowi pełnomocnictwa	470
7.5.3.	Forma pełnomocnictwa i przekroczenie jego zakresu	471
7.5.4.	Odwołanie pełnomocnictwa	473
7.5.5.	Udzielenie substytucji	474
7.5.6.	Czynności agenta z samym sobą	476
7.5.7.	Inne rodzaje upoważnień	476
7.6.	Odpowiedzialność agenta wobec uczestników konsorcjum kredytowego	477
7.6.1.	Podstawy prawne odpowiedzialności agenta	477
7.6.2.	Odpowiedzialność kontraktowa agenta	477
7.6.3.	Czynniki kształtujące odpowiedzialność agenta	479
7.6.4.	Przykłady odpowiedzialności agenta	483
7.7.	Zmiana podmiotowa na stanowisku agenta	484
7.7.1.	Rezygnacja agenta	484

7.7.2.	Konsekwencje rezygnacji agenta	486
7.7.3.	Wypowiedzenie stosunku przez uczestników konsorcjum ...	487
7.7.4.	Relacje z kredytobiorcą	488
7.7.5.	Inne przypadki wygaśnięcia relacji z agentem	489
7.8.	Powołanie agenta w świetle przepisów o outsourcingu	490
7.8.1.	Definicja outsourcingu	490
7.8.2.	Wykładnia językowa art. 6a ust. 1 Prawa bankowego	492
7.8.3.	Wykładnia funkcjonalna i systemowa art. 6a ust. 1 Prawa bankowego	497
7.9.	Inne funkcje w ramach konsorcjum kredytowego	504
ROZDZIAŁ 8. Pozycja prawna agenta ds. zabezpieczeń w konsorcjum kredytowym		506
8.1.	Stanowisko agenta ds. zabezpieczeń wobec konsorcjantów oraz kredytobiorcy	506
8.1.1.	Agent ds. zabezpieczeń jako instytucja konsorcjum kredytowego	506
8.1.2.	Przyczyny powoływania agenta ds. zabezpieczeń	509
8.1.3.	Cechy pozycji prawnej agenta ds. zabezpieczeń	513
8.1.4.	Formy działania agenta ds. zabezpieczeń	515
8.1.5.	Agent ds. zabezpieczeń jako powiernik	519
8.2.	Obowiązki agenta ds. zabezpieczeń	524
8.2.1.	Ogólne uwagi na temat obowiązków agenta ds. zabezpieczeń	524
8.2.2.	Obowiązek lojalności ciążyący na agencie ds. zabezpieczeń ...	529
8.2.3.	Obowiązki agenta ds. zabezpieczeń w poszczególnych fazach transakcji	533
8.2.3.1.	Ustanowienie zabezpieczeń	534
8.2.3.2.	Czynności zachowawcze	535
8.2.3.3.	Realizacja zabezpieczeń	537
8.2.3.4.	Zwolnienie zabezpieczeń	540
8.3.	Zastosowanie konstrukcji agenta ds. zabezpieczeń w odniesieniu do poszczególnych typów instrumentów zabezpieczających	541
8.3.1.	Uwagi ogólne	541
8.3.2.	Zabezpieczenia nieakcesoryjne	543
8.3.3.	Zabezpieczenia akcesoryjne	544
8.3.4.	Rys komparystyczny	546
8.3.5.	Rozwiązania proponowane w polskiej doktrynie	548

8.3.6. Regulacja administratora hipoteki w prawie polskim	557
8.4. Inne zagadnienia	563
8.4.1. Przeniesienie zabezpieczeń	563
8.4.2. Upadłość i egzekucja przeciwko agentowi ds. zabezpieczeń	566
ROZDZIAŁ 9. Mechanizm płatności w konsorcjum kredytowym	570
9.1. Proces wypłaty kredytu	570
9.2. Proces spłaty kredytu	573
9.3. Zasada proporcjonalnego podziału	578
9.3.1. Skutki pominięcia agenta w procesie rozliczeniowym	578
9.3.2. Ewolucja zasady proporcjonalnego podziału	579
9.3.3. Aktualny kształt zasady proporcjonalnego podziału	580
9.3.4. Zastosowanie zasady proporcjonalnego podziału	584
9.3.5. Funkcjonowanie zasady proporcjonalnego podziału	585
9.3.6. Niektóre konsekwencje zasady proporcjonalnego podziału	588
9.3.7. Nabycie wierzytelności kredytowych	589
9.3.8. Przeszkody normatywne w prawie polskim	594
9.3.9. Wielokrotne zarachowanie	599
9.3.10. Odwrócenie procesu redystrybucji	600
ROZDZIAŁ 10. Podsumowanie	601
Bibliografia	613
Wzorce dokumentów wykorzystane w pracy	638
1. Dokumentacja LMA	638
2. Dokumentacja LSTA	638
3. Dokumentacja APLMA	639